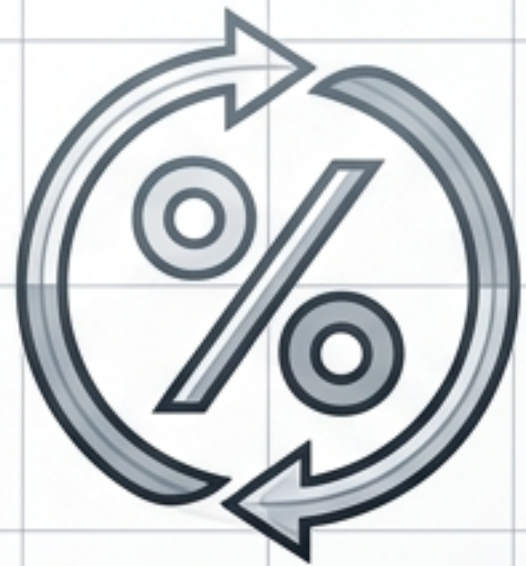

กลไกการบัญชีสินค้าคงเหลือ

ถอดรหัสโครงสร้างภาษี ส่วนลด และระบบการบันทึกบัญชี
(Periodic vs. Perpetual)

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT)

กลไกภาษีซื้อ ภาษีขาย
และการชำระบัญชีสิ้นเดือน

ส่วนลด (Discounts)

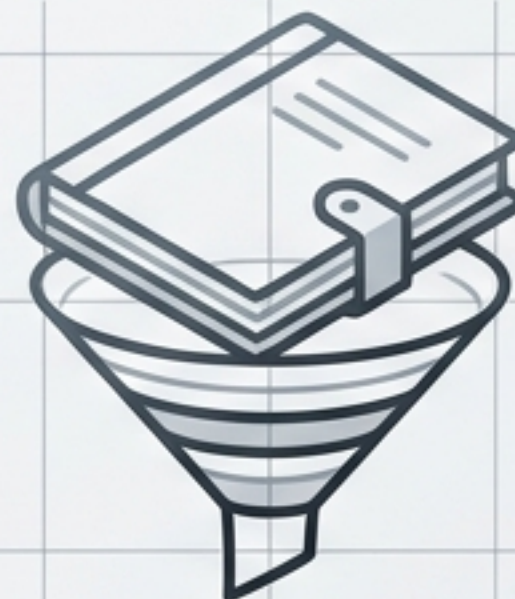
ส่วนลดการค้า vs. ส่วนลดเงินสด
(Trade vs. Cash Discounts)

ระบบสินค้าคงเหลือ

ระบบการบันทึกบัญชี (Inventory Systems)

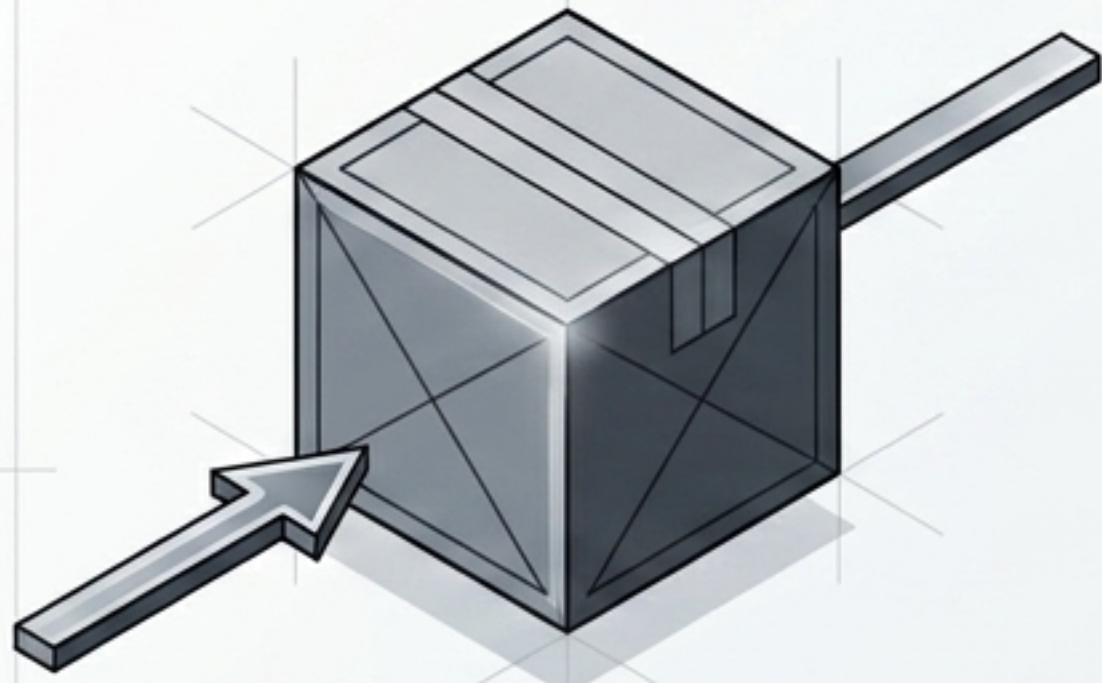
การเปรียบเทียบแบบสิ้นงวด (Periodic)
และแบบต่อเนื่อง (Perpetual)

การปิดบัญชี (Closing Entries)

กระบวนการสรุปผลและสมุดแยก
ประเภท

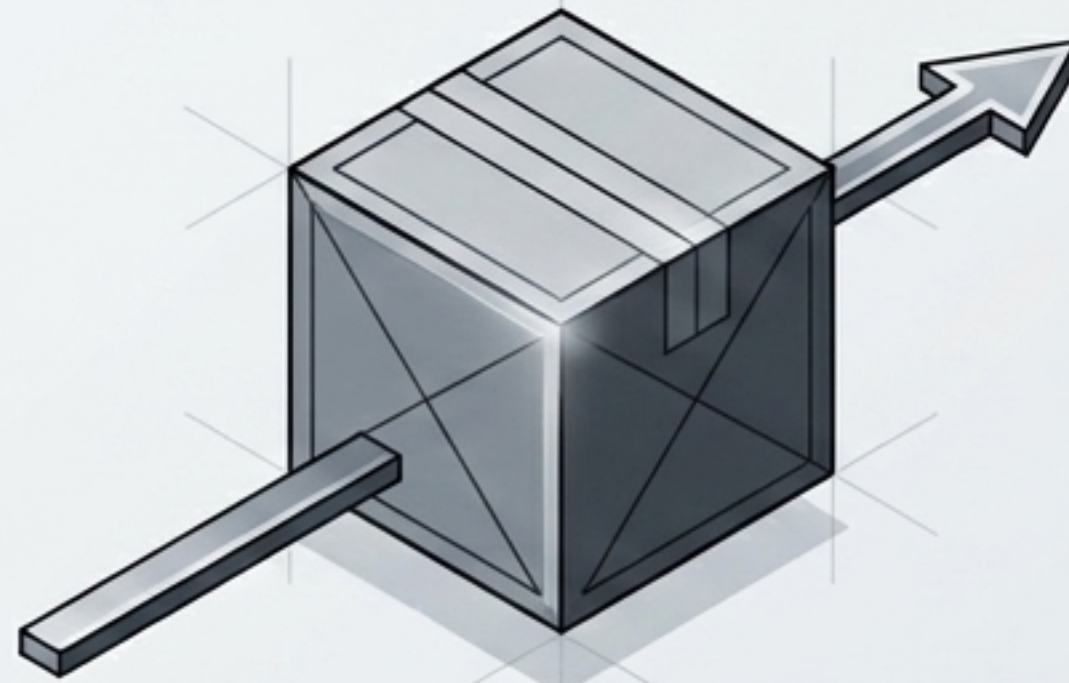
ภาษีซื้อ (Input VAT)

เกิดขึ้นเมื่อซื้อสินค้า
ส่งคืนสินค้า หรือจ่ายค่าใช้จ่าย

บันทึกอยู่ฝั่ง **เดบิต** (พร้อมกับการซื้อ)

ภาษีขาย (Output VAT)

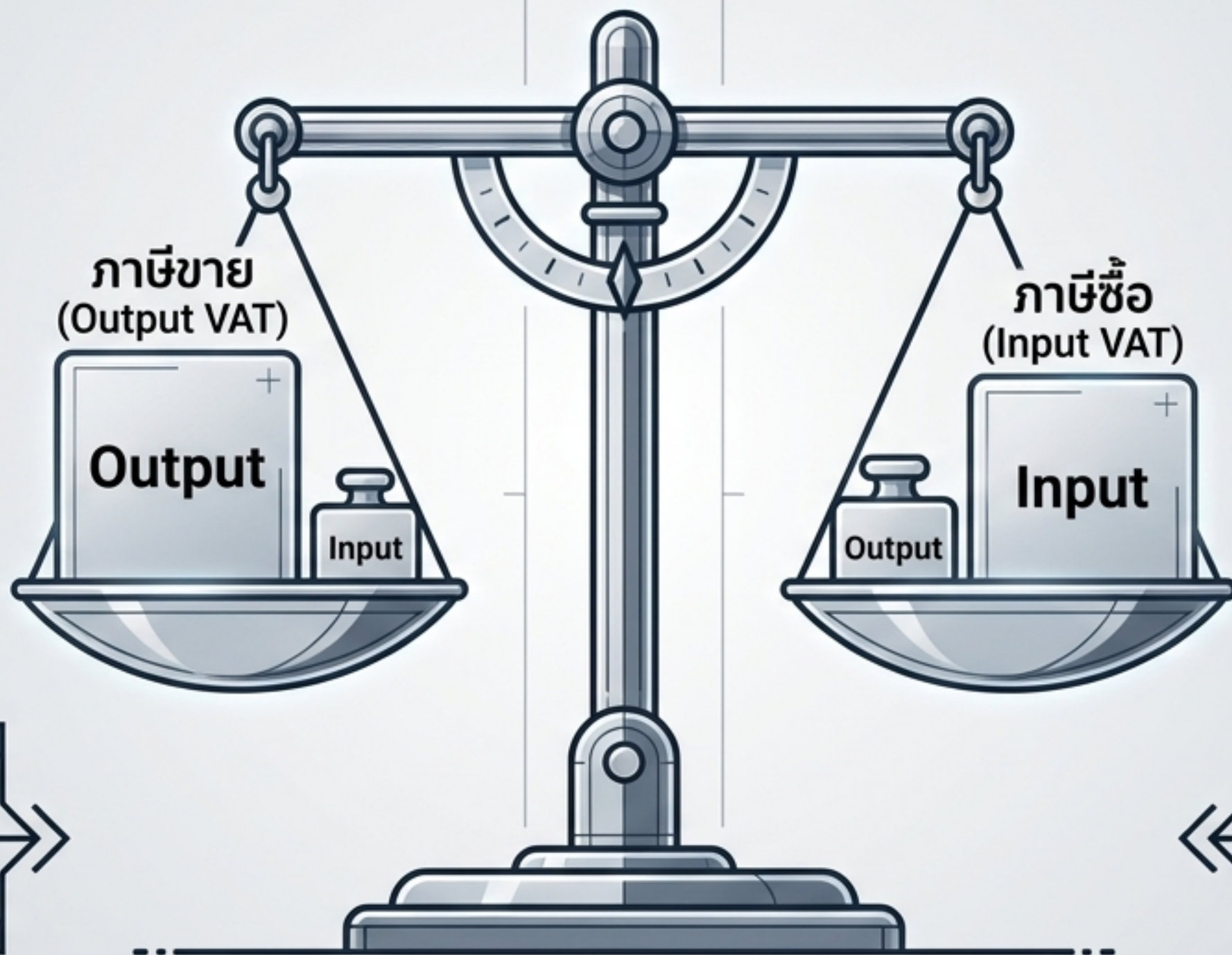

เกิดขึ้นเมื่อขายสินค้า
รับคืนสินค้า หรือรับรายได้

บันทึกอยู่ฝั่ง **เครดิต** (พร้อมกับการขาย)

ภาษีขาย > ภาษีซื้อ (Output > Input)

ภาษีซื้อ > ภาษีขาย (Input > Output)

กิจการต้องเสียภาษีเพิ่ม

ตั้งเป็น
เจ้าหนี้-กรมสรรพากร
(Liability)

กิจการขอคืนภาษีได้
(หรือยกยอดไปเดือนถัดไป)

ตั้งเป็น
ลูกหนี้-กรมสรรพากร
(Asset)

Action Required: ต้องยื่นแบบ ภ.พ. 30 พร้อมชำระภาษี (ถ้ามี) ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

ได้รับส่วนลดจากราคาสินค้า

ส่วนลดการค้า (Trade Discounts)

วัตถุประสงค์ (Purpose)

ลดให้ทันทีจากราคาที่ตั้งไว้เพื่อจูงใจให้ซื้อ

การดำเนินการ (Action)

หักส่วนลดทันที ณ วันที่ซื้อ/ขาย

ผลกระทบทางบัญชี (Ledger Impact)

**ไม่บันทึกบัญชีส่วนลด
(บันทึกด้วยราคาที่หักส่วนลดแล้ว)**

ส่วนลดเงินสด (Cash Discounts)

วัตถุประสงค์ (Purpose)

จูงใจให้ลูกค้าชำระเร็วขึ้นภายในกำหนดเวลา

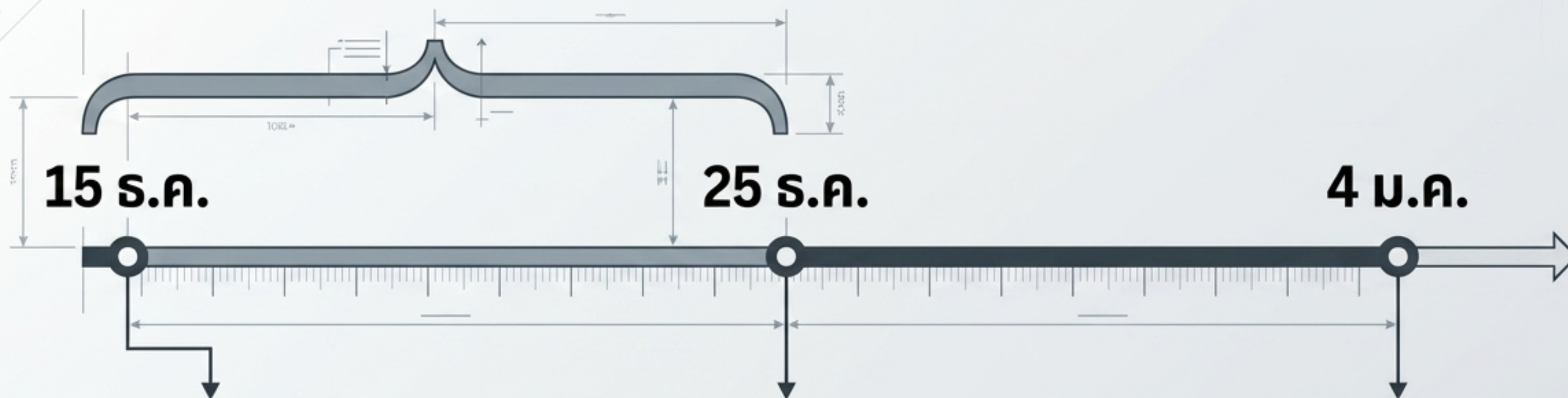
การดำเนินการ (Action)

บันทึกเมื่อมีการรับ/จ่ายชำระหนี้

ผลกระทบทางบัญชี (Ledger Impact)

**บันทึกในบัญชี
(ส่วนลดรับ หรือ ส่วนลดจ่าย)**

กลไกส่วนลดเงินสดในทางปฏิบัติ (เงื่อนไข 3/10, n/30)

ซื้อสินค้า 10,000 บาท +
ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% (700 บาท)
ยอดตั้งหนี้ (เจ้าหนี้การค้า)
= 10,700 บาท

ชำระหนี้ภายใน 10 วัน (ได้รับส่วนลด 3%)
ส่วนลดรับ: จำนวนจากยอดซื้อสุทธิ
= $10,000 \times 3\% = 300$ บาท
จ่ายเงินสดจริง: $10,700 - 300$
= 10,400 บาท

หากชำระเกินกำหนดเวลา
(เลย 10 วัน)
ไม่มีส่วนลด: จ่ายเงินสด
เต็มจำนวน 10,700 บาท

2 ประสิทธิภาพของการบันทึกบัญชีสินค้า

วิธีแบบสิ้นงวด (Periodic Inventory Method)

Concept

บันทึกการซื้อขายแยกส่วนกัน แล้วไป
'ตรวจนับ' ที่เดียวตอนปลายงวดเพื่อหาต้นทุน

Accounts Used

ใช้บัญชีหลากหลาย
(ซื้อสินค้า, ค่าขนส่งเข้า, ส่งคืน, ส่วนลดรับ)

Analogy

เหมือนร้านขายของชำที่
นับสต็อกปีละครั้ง

วิธีแบบต่อเนื่อง (Perpetual Inventory Method)

Concept

บันทึกการเคลื่อนไหวของสินค้าทุกครั้งที่มีการซื้อหรือขาย ทราบต้นทุนทันที

Accounts Used

วังตรงเข้าบัญชีหลัก 2 บัญชี
(สินค้าคงเหลือ, ต้นทุนขาย)

Analogy

เหมือนระบบบาร์โค้ดในห้าง
สรรพสินค้าที่ตัดสต็อกทันที

เปรียบเทียบการบันทึกบัญชี: ฝั่งการซื้อขายสินค้า

Periodic	Perpetual
ซื้อสินค้าและจ่ายค่าขนส่งเข้า	
เดบิต ซื้อสินค้า เดบิต ค่าขนส่งเข้า เดบิต ภาษีซื้อ เครดิต เจ้าหนี้, เงินสด	เดบิต สินค้าคงเหลือ เดบิต ภาษีซื้อ เครดิต เจ้าหนี้, เงินสด
ส่งคืนสินค้า	
เดบิต เจ้าหนี้ เครดิต ส่งคืนสินค้า เครดิต ภาษีซื้อ	เดบิต เจ้าหนี้ เครดิต สินค้าคงเหลือ เครดิต ภาษีซื้อ

วิธี Perpetual จะไม่ใช้บัญชี 'ซื้อ' 'ค่าขนส่งเข้า' หรือ 'ส่งคืน'
 วิธี Perpetual จะไม่ใช้บัญชี 'ซื้อ' 'ค่าขนส่งเข้า' หรือ 'ส่งคืน' แต่จะปรับลดยอดที่ 'สินค้าคงเหลือ' โดยตรง

เปรียบเทียบการบันทึกบัญชี: ฝั่งการขายสินค้า

Periodic	Perpetual
ขายสินค้า	
บันทึกรายได้เพียงอย่างเดียว: เดบิต ลูกหนี้ เครดิต ขายสินค้า, ภาษีขาย	บันทึกรายได้ พร้อมกับ บันทึกต้นทุน: เดบิต ลูกหนี้ / เครดิต ขาย, ภาษีขาย (และ) เดบิต ต้นทุนขาย เครดิต สินค้าคงเหลือ
รับคืนสินค้าจากลูกค้า	
เดบิต รับคืนสินค้า, ภาษีขาย เครดิต ลูกหนี้	เดบิต รับคืนสินค้า, ภาษีขาย เครดิต ลูกหนี้ และรับของกลับเข้าสต็อก: เดบิต สินค้าคงเหลือ เครดิต ต้นทุนขาย

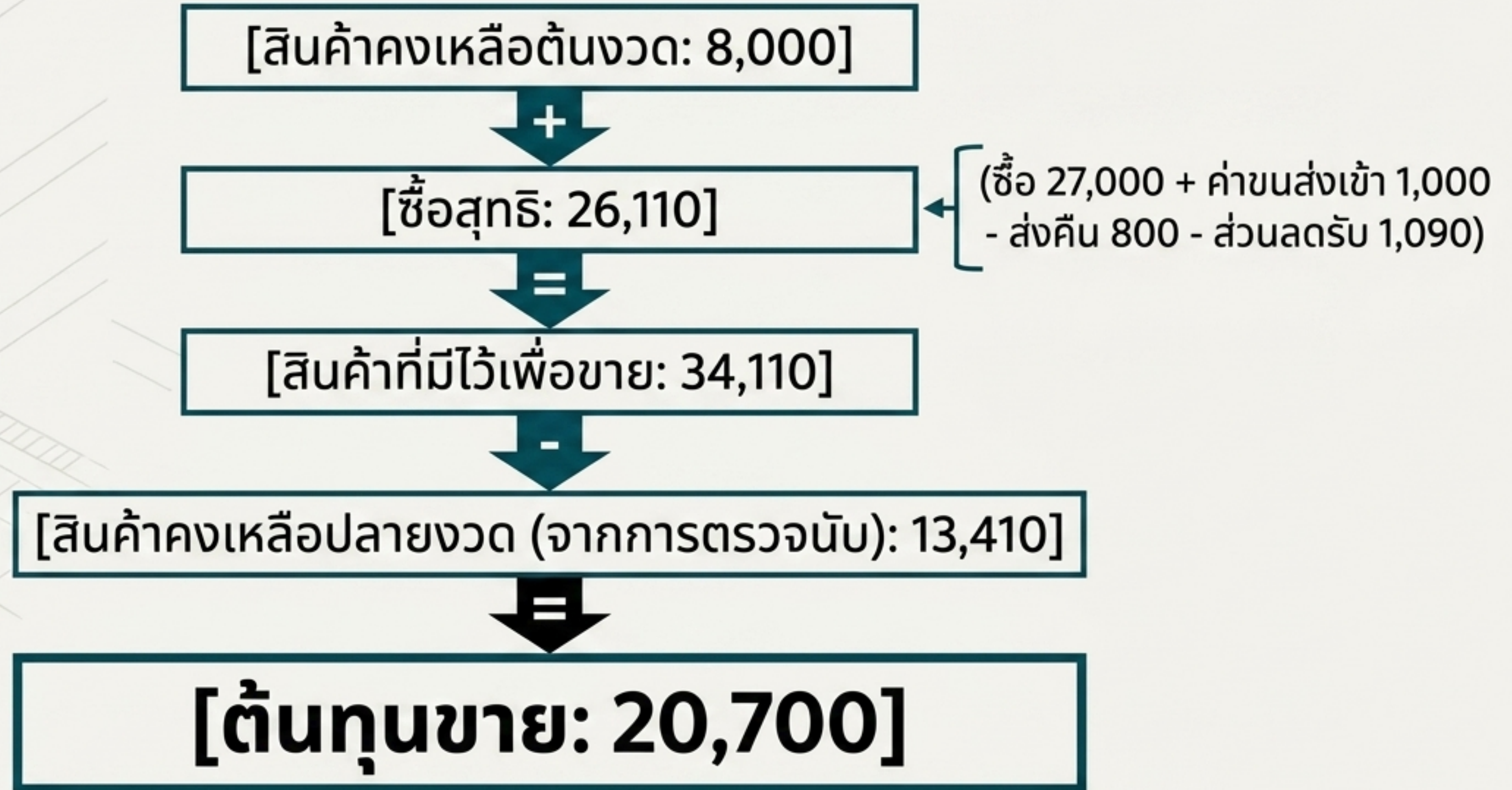
วิธี Perpetual ต้องบันทึกรายการ 2 ขาเสมอเมื่อมีการขาย/รับคืน เพื่อให้สต็อกและต้นทุนอัปเดตแบบ Real-time

เปรียบเทียบการบันทึกบัญชี: การชำระเงินและส่วนลด

Periodic	Perpetual
จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ (ได้รับส่วนลด 3%)	
เดบิต เจ้าหนี้ เครดิต เงินสด เครดิต ส่วนลดรับ (บันทึกเป็นบัญชีแยกต่างหาก)	เดบิต เจ้าหนี้ เครดิต เงินสด เครดิต สินค้าคงเหลือ (นำส่วนลดไปลดยอดมูลค่าสต็อก)

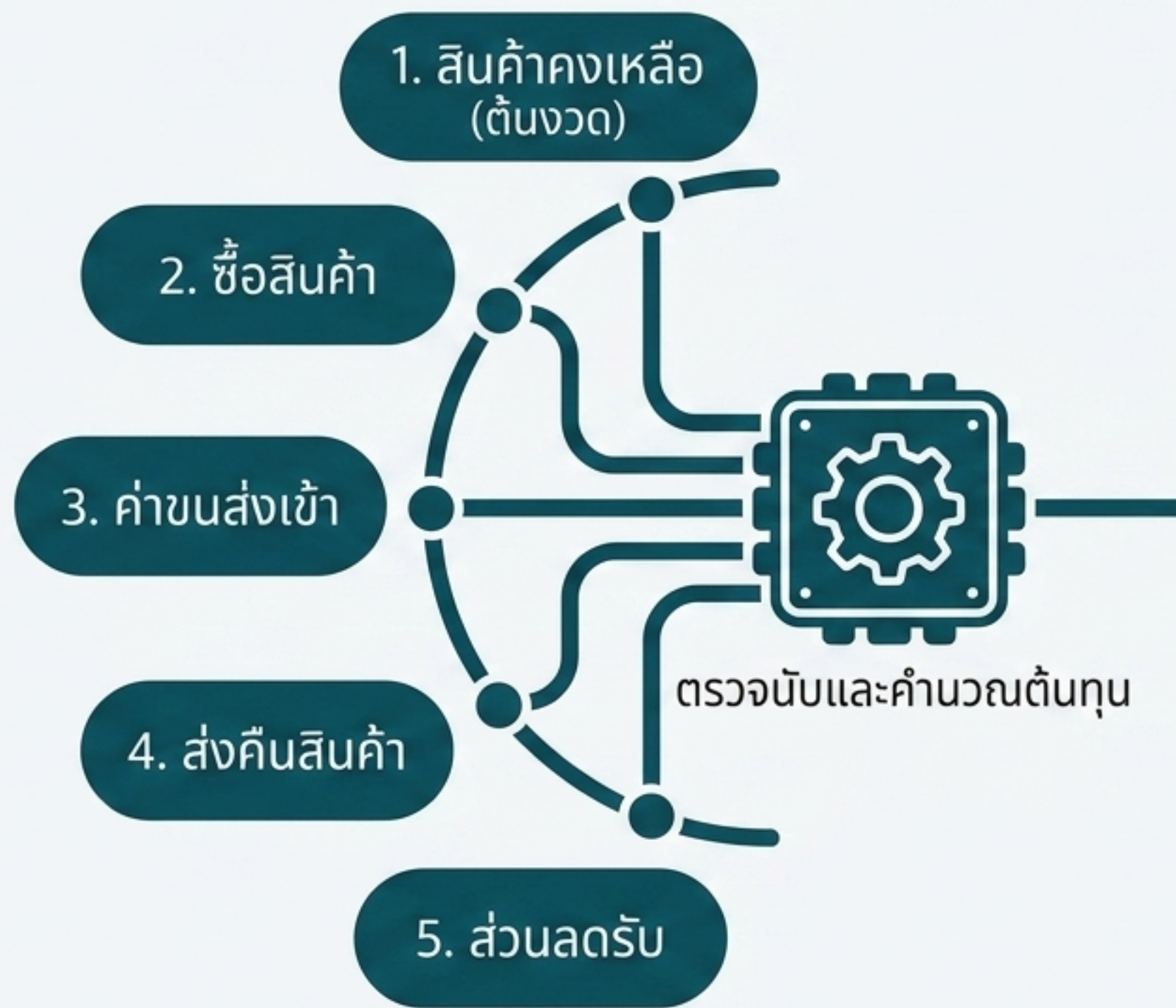
ภายใต้ระบบ Perpetual ส่วนลดเงินสดที่ได้รับจะถูกมองว่าเป็นการลดต้นทุนของสินค้า ไม่ใช่รายได้อื่น จึงต้องเครดิตออกจากบัญชี 'สินค้าคงเหลือ'

กลไกการคำนวณต้นทุนขาย (สำหรับวิธีแบบสิ้นงวด - Periodic)

ในวิธี Periodic เราจะไม่รู้ต้นทุนขายจนกว่าจะถึงวันสิ้นงวด และต้องทำการ 'ตรวจนับ' สต็อกที่เหลืออยู่จริง

สถาปัตยกรรมบัญชีแยกประเภท (General Ledger Architecture)

กระบวนการปิดบัญชีแบบสิ้นงวด (Periodic - 6 ขั้นตอน)

Step 1: ปิดบัญชีต้นทุนฝั่งเดบิต (สินค้าต้นงวด, ชื่อ, ค่าขนส่งเข้า) -> เข้าบัญชีต้นทุนขาย

Step 2: บันทึกสินค้าปลายงวด และปิดบัญชีต้นทุนฝั่งเครดิต (ส่งคืน, ส่วนลดรับ) -> เข้าต้นทุนขาย

Step 3: ปิดบัญชีรายได้ -> เข้าบัญชีกำไรขาดทุน

Step 4: ปิดบัญชีค่าใช้จ่าย (รวมถึงต้นทุนขายที่คำนวณแล้ว) -> เข้าบัญชีกำไรขาดทุน

Step 5: โอนกำไรสุทธิ -> เข้าบัญชีทุน

Step 6: ปิดบัญชีถอนใช้ส่วนตัว -> เข้าบัญชีทุน

กระบวนการปิดบัญชีแบบต่อเนื่อง (Perpetual - 4 ขั้นตอน)

(ข้ามขั้นที่ 1 และ 2 เนื่องจากบัญชีต้นทุนขายถูกบันทึกและอัปเดตมาตลอดทั้งงวดแล้ว)

Step 1: ปิดบัญชีรายได้ -> เข้าบัญชีกำไรขาดทุน

Step 2: ปิดบัญชีค่าใช้จ่าย (รวมถึงต้นทุนขาย) -> เข้าบัญชีกำไรขาดทุน

Step 3: โอนกำไรสุทธิ -> เข้าบัญชีทุน

Step 4: ปิดบัญชีถอนใช้ส่วนตัว -> เข้าบัญชีทุน

บทสรุปโครงสร้าง: สิ้นงวด (Periodic) vs ต่อเนื่อง (Perpetual)

Parameter/Dimension	Periodic (สิ้นงวด)	Perpetual (ต่อเนื่อง)
การมองเห็นข้อมูล (Visibility)	ทราบยอดต้นทุนและสต็อกเฉพาะ 'วันสิ้นงวด' (หลังตรวจนับ)	ทราบยอดต้นทุนและสต็อก 'ทันที' แบบ Real-time
บัญชีแยกประเภท (General Ledger)	แตกแขนง 5 บัญชี (ซื้อ, ขนส่งเข้า, ส่งคืน, ส่วนลดรับ, สินค้าต้น/ปลาย)	รวมศูนย์ 2 บัญชี (สินค้าคงเหลือ, ต้นทุนขาย)
กระบวนการปิดบัญชี (Closing Steps)	6 ขั้นตอน (ต้องสร้างยอดต้นทุนขายใหม่)	4 ขั้นตอน (ข้ามการคำนวณต้นทุนขาย)

การเลือกระบบขึ้นอยู่กับประเภทธุรกิจ กิจกรรมขายปลีกขนาดเล็กอาจเหมาะกับ Periodic ขณะที่ธุรกิจที่มีระบบบาร์โค้ดหรือราคาสินค้าสูงจะต้องการความแม่นยำของ Perpetual